

Elizabeth Ann Kober: Why I came to Ukraine

OLYMPUS DIGITAL CAMERA

For a long time I have wanted to spend time abroad and learn about the social services systems in another country. For the past few years I have been very involved with working directly with children and families. My areas of experience have centered on work both in public and private agencies. I completed a six month internship working in a county child protection agency as a social worker. I provided services and investigated cases of abuse and neglect involving children from the ages of birth to around thirteen years old.

The next experience I participated in was as a group leader for children who had experienced family violence and as a result had to leave their homes and live in a shelter. The groups consisted of both boys and girls that were in kindergarten through eighth grade. We did many activities with them to increase respect, learn values, and teach them safety. A final experience that I have had is working with parents of

children who have been physically or sexually abused. The agency where I worked interviewed children and while the child was being interviewed, I would meet separately with the parents of the child. I would answer questions they had, discuss counseling options for their family, and serve as a support for them in this difficult time. I really enjoyed the work that I did with these parents because I felt that I was a useful resource to them.

By my own good fortune I was directed to Norma Berkowitz and made aware of her work with FOCCUS. I have always been interested in traveling to Ukraine since I was young, and so I was very interested when I heard about Norma's involvement in Ukraine. After meeting with Norma we decided that it would be very useful for me to be able to spend some time in each of the centers that FOCCUS supports in order to learn more about service provision in another country. Although this trip was made possible because of the connections FOCCUS has, I am doing my own independent study affiliated with the university that I attend. I am currently working on my Master's of Social Work at the University of Wisconsin, in Madison. Before this I received my Bachelor's degree from the University of Wisconsin- La Crosse in Sociology. The University has provided me with a small amount of money which covered the costs of the credits to enroll in the independent study.

Overall I am very grateful to everyone involved in helping to make this experience possible. I have only been in Ukraine for about one week, but the hospitality I have been shown and the hard work all of the dedicated people that I have seen has been truly inspirational.

**Центри соціально -
психологічної реабілітації в**

епіцентрі кризи

Охопивши майже весь світ, фінансово-економічна криза не минула й Україну. Але в нашій країні вона має своє особливе обличчя. Одна з прикмет кризи «по-українськи» – це байдужість держави до людини, що опинилася сам на сам із жорстокими життєвими реаліями сьогодення.

Криза починається з економіки, але неминуче впливає на суспільне життя, руйнує долі мільйонів людей. Люди у розпачі – їх звільняють з роботи, не платять зарплати, та ще й ті кляті кредити! Вони втрачають квартири, машини, дачі... І це набагато більше, аніж просто майно. Це – життя людини: рідний дім, побудований власними руками; квартира для дітей, на яку заробляли майже все життя; маленький бізнес, у який вкладено не тільки капітал, але й душу... Люди прощаються із своїм минулим та своїми найзаповітнішими мріями, втрачають віру в майбутнє, здатність протистояти життєвим випробуванням. Страждають і ті, хто звик до безбідного життя, бо не можуть змиритися з втратою статусу, не вміють виживати, не знають, як собі дати раду.

Але найважче тим, хто і раніше жив на межі жебрацтва. Їхню уяву бентежить примара мало не голодомору. Люди, чиє життя пов'язане з бюджетним фінансуванням, бояться залишитися взагалі без будь-яких засобів до існування.

Тож українці страждають не лише матеріально, але, насамперед, психологічно. Як стверджують фахівці, люди перебувають у стані хронічного стресу, розпачу і безнадії. Відчуття безвиході призводить до депресивних станів, апатії, неадекватної поведінки та навіть суїцидів. Зростає рівень соціальної напруги, економічна катастрофа спричиняє панічні настрої та агресивні прояви, що можуть призвести до некерованих протестів і навіть до соціального вибуху...

Хто допоможе людині в ці складні часи? В цивілізованих країнах

працює ціла армія психологів та соціальних робітників. Існують численні заклади соціального спрямування, які опікуються тими, хто втратив роботу та житло. В Україні психологи теж існують, але як відомо, – лише у великих містах і за великі гроші. Тож як рятуватися пересічним громадянам?

В Україні існують структури, котрі надають безкоштовну психологічну допомогу і мають досвід роботи з населенням, що перебуває у депресивному стані. Мова йде про центри соціально-психологічної реабілітації, спеціалісти яких впродовж багатьох років надавали допомогу населенню, що постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи. Це унікальні установи, підпорядковані МНС України, аналогів яким в Україні немає. Впродовж багатьох років Центри працювали за Чорнобильською програмою ООН, а згодом і за Чорнобильською Програмою ПРООН Відродження та Розвитку в Україні. Це структури європейського зразку, концепція діяльності яких розроблялась із залученням міжнародних експертів. Але разом із тим, центри соціально-психологічної реабілітації – це звичайні бюджетні установи із усіма притаманними їм проблемами.

То, може, в існуючих умовах збільшено фінансування і штат цих центрів, може, по всій Україні відкривають аналогічні установи, щоб лікувати стражденні душі і запобігати ескалації соціальної напруги? Адже наразі таких центрів усього п'ять. Все, на жаль, навпаки. Влада ніби не розуміє усієї важливості кризової психологічної допомоги в період тотальних економічних негараздів. Ніби не усвідомлює, що масове соціальне збурення становить загрозу національній безпеці. На даному етапі ситуація парадоксальна. Фінансування центрів на поточний рік настільки мізерне, що обсяги надання психологічної допомоги скорочуються до символічних.

Психологи, соціальні педагоги та соціальні працівники ось-ось перестануть допомагати населенню, бо через нестачу фінансування безкоштовні пункти психологічної допомоги доведеться просто закрити! Звичайно, бюджет країни в умовах кризи обмежений, але постає питання пріоритетів. Психологічне

здоров'я є важливою складовою здоров'я людини загалом. Центри соціально-психологічної реабілітації мають не менше суспільне значення, ніж лікарні.

То хто ж допоможе, розрадить, прихистить людину у розпачі? Чи схаменеться влада, чи почує крик душі знедолених?

Ольга КИРИЛЕНКО,

фахівець із зв'язків з громадськістю
та пресою Києво-Святошинського ЦСПР

Подяка Нормі Берковіц

Дорогая Норма!

От имени Киево-Святошинского центра социально-психологической реабилитации просим принять нашу горячую благодарность за многолетнее плодотворное сотрудничество. Под твоим руководством FOCBUS стал неотъемлемой частью нашей жизни. Большое спасибо тебе за понимание специфики нашей работы и тех сложных политических, социальных и экономических проблем,

которые присущи молодой независимой Украине. Все эти годы мы были свидетелями тех титанических усилий, которые всем членам FOCCUS и тебе лично приходилось прилагать к развитию партнерских отношений с Центрами и сбору средств для нашей успешной деятельности.

Мы не устаем восхищаться твоей энергией и желанием трудиться на благо тех, кто требует помощи. Мы надеемся, что как член Совета директоров ты еще долгое время сможешь трудиться на благо тех, кто пострадал от Чернобыльской катастрофы. Мы любим тебя и очень ценим все, что FOCCUS и ты лично сделали для территорий, которые пострадали от одной из самых страшных техногенных катастроф современности.

Администрация и весь штат Центра.

25.11.08, Боярка

Походження назви міста Боярка

Історія нашого міста невіддільна від історії села Будаївка, яке є колискою Боярки . Тому, вивчаючи історію рідного міста, нам треба знати істрію села Будаївка, походження його назви; ще нам треба знати історію походження села Боярка , яке носить тепер назву Тарасівка, а також – як сталося так, що колишня Будаївка перебрала назву сусіднього села, а згодом стала містом. Отже, нам доведеться звернутися до історії назв трьох населених пунктів – стародавньої Будаївки, Боярки та Тарасівки.

Історична довідка про селище Будаївку – колиску нинішньої Боярки

Територія Боярки-Будаївки та її околиць була заселена з часів сивої давнини. Поблизу міста виявлено поселення пізньотрипільської культури (III тисячоліття до н.е.), кургани та поселення епохи бронзи (II тисячоліття до н.е.),

кургани скіфських часів (VI ст. до н.е.), посуд зарубинецької культури (II ст. до н.е.), слов'янські поселення з часів існування Київської Русі. Територія нинішньої Боярки та її околиць була вкрита суцільними дрімучими лісами, про що свідчить наявність тут ґрунтів лісового походження.

Перша згадка про село Будаївка в історичних документах з'являється на початку ХУІ ст. У цей час його територія перебувала під владою Литви, а потім її захопила шляхетська Польща.

На початку 17 ст. Будаївка належала магнату Корецькому, який жив у Білогіроді (нині село Білогіродка). Корецькі були православні литовські феодалі, які згодом пристали до унії.

Мешканці Будаївки брали активну участь у козацько-селянських повстаннях проти польських магнатів, зокрема у національ-визвольній боротьбі під проводом Богдана Хмельницького.

Пагорб, на якому стоїть місцева церква, в минулому був невеликим слов'янським городищем-фортецею часів Київської Русі, яке з усіх сторін омивалося водою. Вчені вважають, що пагорб штучного походження. Боярське городище охороняється як історична пам'ятка.

Перші писемні згадки про Будаївку з'явилися на початку ХУІ см. Деякий час Будаївка на річці Притварці була власністю Києво-Печерської лаври.

Про Будаївку 19 ст. зберігся запис Л.Похилевича, ймовірно зроблений у 1887 році. Він пише про Будаївку, яка ще донедавна належала до Боярського приходу, потім стала самостійним приходом, нині ж, після відкриття Києво-Одеської залізниці і відведення лісовим відомством в 1881 році близько ста ділянок при станціях для продажу приватним особам, - не можна трактувати інакше, як примістя Києва. Примістя Києва – “тому, що не тільки включає багаточисельне різного роду і різної віри населення..., не лише служить резиденцією адміністративної влади, але й примістя це вже обзавелося лавками, складами,

тракторами..., розкішними будовами з садами і квітниками, навіть літнім театром”.

Версії походження назви села Будаївка

Щодо походження назви “Будаївка” існує кілька версій. За красивою народною легендою, поселення заснував козак Будаї, який більш, як 300 років тому звів кордонну фортецю. За іншою версією, воно походить від слова “буда” – підприємства по виготовленню з деревини маси поташу, дьогтю, вугілля, що було поширене на Україні в ХУІ-ХІХ ст. На території північної частини України до нашого часу збереглося близько 80 назв поселень з коренем “буда”.

Деякі краєзнавці виводять цю назву від племені будинів, про яких в У ст. до н.е. писав Геродот. Цю версію пропонував свого часу місцевий краєзнавець І.І.Іванов. Геродот згадував таємниче плем’я будинів, яке під час “великого переселення народів” могло заснувати не одне поселення. Якщо це вірно, то Будаївка Київська – слід племені будинів на початку багатовікового переходу на захід.

Проведення залізниці Київ – Фастів і значення цієї події для утворення згодом міста Боярка

У зв’язку з будівництвом у 1868 році залізничної колії Київ-Фастів, що проходила поблизу Будаївки, тут виникла залізнична станція Боярка . (22 км від Києва) Назву вона дістала від сусіднього села, яке з 1926 р. перейменували з Боярки на Тарасівку.

З побудовою залізниці праворуч виникло дачне поселення, яке теж назвали Боярка за назвою залізничної станції.

Дачна Боярка швидко стала була улюбленим місцем відпочинку київської знаті та інтелігенції. Тут відпочивали і лікувались такі відомі письменники як Б.Д.Грінченко, Леся Українка, В.І.Самійленко (помер 12 серпня 1921 року і похований біля боярської церкви), С.Я.Надсон, Шолом-Алейхем, знаменитий

композитор М.В.Лисенко, художник М.К.Пимоненко, артистка М.К.Заньковецька та багато інших видатних діячів науки і культури.

Походження назви міста Боярка

Розглядаючи походження назви нашого міста, треба пам'ятати, що ця назва запозичена у сусіднього села, яке тепер називається Тарасівкою. Отже, коли побудували залізницю, станції дали назву " Боярка ", згодом так називали і дачне поселення біля залізниці, потім вже казали Боярка-Будаївка , а згодом – тільки Боярка . А село Боярка , яке розміщується на "бояраках", втратило свою назву і стало Тарасівкою. Такі згодом перетворення назв спіткають колишню Будаївку.

Назву міста " Боярка " етимологи пов'язують зі словом буєрак (байрак). Їхнє припущення стверджує такий факт. На складеному І.Ушаковим плані Києва 1695 р. в його околицях трапляються назви Боярак, Бояраки. Село Тарасівка, яке раніше носило назву Боярка , розміщується у ярах, у розмитій водою долині, а сусідня з ним Юрівка стоїть на горбаках, дослівно по-старослов'янському "на юру". Таким чином: на юру – Юрівка, на буєраках – Боярка .

Існує також версія, що назва Боярка пов'язана з словом " боярин ", тобто, що ці землі були колись власністю когось з бояр . Ця версія навіть зустрічається в деяких словниках. Але вона ніколи не знаходила підтвердження ні у старожилів, ні у місцевих краєзнавців.

У 1926 році до території Будаївки включили й поселення навколо станції Боярка . Деякий час селище носило назву Боярка-Будаївка , а у 1938 році його віднесли до категорії селищ міського типу з навою Боярка . А незабаром Боярка стала вже містом.

Висновок

Таким чином, на прикладі вивчення історії назви нашого міста,

ми можемо зробити декілька висновків. По-перше, ми бачимо, що неможливо відділити історію назви міста від історії тих земель, на яких це місто утворилося. По-друге, далеко не завжди можна напевне знати, чому саме так, а не інакше називається якесь місто. Іноді існує декілька версій, кожна з яких має право на своє існування. Дуже багатьом, наприклад, подобається версія, що назва Будаївка походить від назви стародавніх таємничих племен – будинів.

**Чекаємо вас на оновленій
версії сайту ЦСПР**

[ОНОВЛЕНА ВЕРСІЯ САЙТУ](#)